

PARLAMENT DE CATALUNYA

Els quaderns del Parlament

Quadern d'exercicis de secundària (ESO)

9

Presentació

El M. H. Sr. Ernest
Benach i Pascual,
president del Parlament

El Quadern d'exercicis de secundària (ESO) que us presentem descriu el funcionament i els òrgans que componen el Parlament de Catalunya.

Concebut com a eina educativa, inclou una adaptació dels materials digitals que el Parlament de Catalunya edita i distribueix electrònicament, amb l'explicació adaptada al nivell d'ensenyament amb què treballem, i un conjunt d'exercicis per a l'estudi de cada tema. També trobareu les indicacions i els materials per a la realització d'un taller que podreu dur a terme al vostre centre sobre com es constitueix el Parlament i com es fa l'elecció de qui ha de presidir el Govern de la Generalitat.

El Parlament us ofereix diverses activitats educatives en què podeu participar presencialment, eines de suport per al treball que desenvolupem i activitats virtuals. En aquest cas us proposem l'ús d'aquest Quadern d'exercicis com a guia de treball per a aprofundir, a l'aula, en el coneixement de la institució parlamentària.

L'estructura i el contingut del Quadern estan relacionats amb la manera en què s'organitza la institució: recull una breu descripció del Parlament i explica des de com es constitueix fins a quines són les seves ocupacions fonamentals. Els qüestionaris que hi trobareu són un recurs que us oferim per a ampliar la comprensió dels continguts de cada apartat. Són, alhora, una proposta que podeu afegir a les eines que feu servir habitualment per a desenvolupar aquesta temàtica al vostre centre.

Com a eines de suport posem al vostre abast els textos:

Constitució espanyola

Reglament del Parlament de Catalunya

Estatut d'autonomia de Catalunya

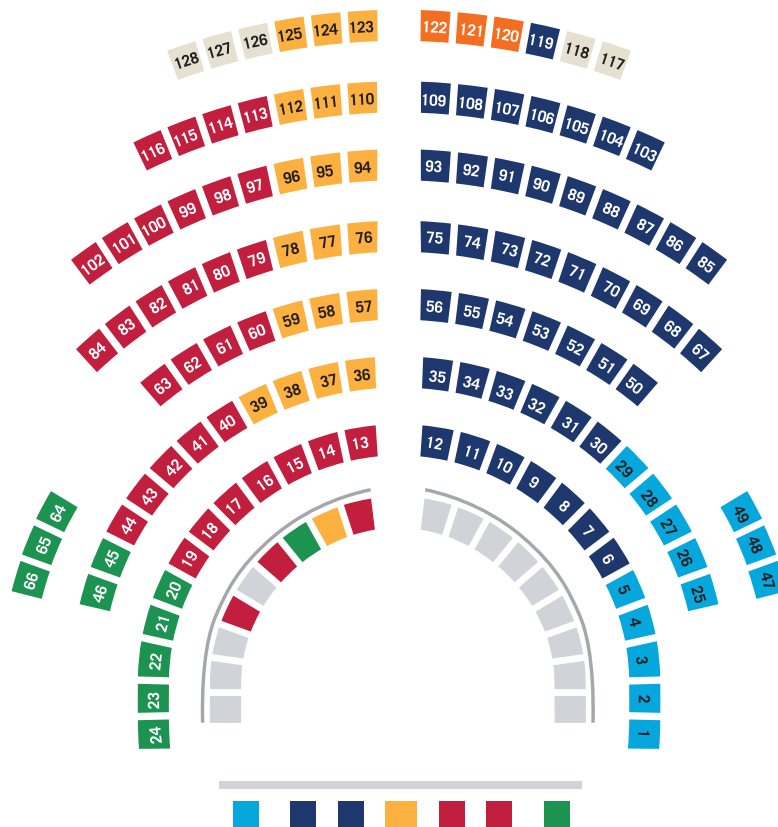
Consulteu també www.parlament.cat i el *Quadern d'educació secundària obligatòria (ESO)* que editem al Parlament.

Què és el Parlament?

El Parlament és la institució que representa el poble de Catalunya. Quan se celebren eleccions al Parlament de Catalunya els ciutadans decideixen, amb el seu vot, a quins partits polítics o coalicions donen suport a fi que aquests constitueixin la institució parlamentària i investixin, impulsin i controlin l'acció del Govern.

Un cop s'ha fet el recompte dels vots dels ciutadans, es designen els diputats que configuraran el Parlament i aquest decideix qui serà la persona que presidirà la Generalitat.

El nostre Parlament és format per 135 diputats.

- Grup Parlamentari de Convergència i Unió (CiU)
- Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi (PSC - CpC)
- Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)
- Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya (PPC)
- Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (ICV - EUiA)
- Grup Mixt
- Banc de govern
- Consellers que no són diputats

Què són les eleccions al Parlament?

Cada cop que hi ha eleccions al Parlament es trien les persones que representaran el poble de Catalunya. És a dir, els catalans majors de divuit anys escullen les cent trenta-cinc persones que faran de diputats del Parlament de Catalunya.

Què es vota en les eleccions al Parlament de Catalunya?

Si mirem la propaganda electoral, sembla que el que votem els catalans és la persona que ha de presidir la Generalitat. Però, de fet, no és ben bé això el que es vota: es voten les persones que representaran el conjunt dels catalans, és a dir, les cent trenta-cinc persones que faran de diputats al Parlament de Catalunya.

Què faran els diputats al Parlament de Catalunya?

Els diputats representaran el poble de Catalunya, crearan el Govern de la Generalitat (tot triant la persona que l'ha de presidir) i en controlaran la gestió, faran les lleis i també aprovaran la Llei de pressupostos, entre altres coses.

Durant quant de temps són diputats les persones escollides?

Ho són per un període màxim de quatre anys. Cada quatre anys cal fer eleccions de representants al Parlament de Catalunya, tot i que la persona que presideix la Generalitat pot convocar noves eleccions al Parlament abans que hagin passat aquests quatre anys.

Com es diu el període durant el qual són diputats?

El període de temps en què són diputats, és a dir, des que es constitueix el Parlament fins que es dissol, s'anomena «legislatura».

Qüestions:

Què decidim els ciutadans quan votem al Parlament de Catalunya?

.....

Quin procediment seguim per votar al Parlament de Catalunya?

.....

Qui escull la persona que presidirà la Generalitat?

.....

Quant dura una legislatura, com a màxim?

.....

Quin número d'ordre correspon a l'actual legislatura?

.....

Com es constitueix el Parlament?

Cada cop que hi ha eleccions al Parlament de Catalunya se'n proclamen els resultats i en el termini de vint dies se celebra la sessió constitutiva del Parlament.

Què és la sessió constitutiva?

En la sessió constitutiva, presidida pel diputat o diputada de més edat, i pels dos diputats més joves —que fan de secretaris—, es fa la lectura de la relació dels diputats electes i s'elegeixen els membres de la Mesa del Parlament.

Què és la Mesa del Parlament?

De la mateixa manera que els centres educatius compten amb uns equips directius, el Parlament també té unes persones que el dirigeixen. Aquestes ho fan d'acord amb el que diu el Reglament del Parlament, que regula el funcionament d'aquesta institució. Aquest grup de persones que dirigeix el Parlament és la Mesa del Parlament.

Qui tria la Mesa del Parlament i per quin procediment es fa?

Els diputats, que han estat escollits pel poble de Catalunya en les eleccions i han estat nomenats en la sessió constitutiva, fan una votació secreta per triar, d'entre tots ells, els set membres de la Mesa del Parlament.

Qüestions:

Què és la sessió constitutiva del Parlament? Què s'hi fa?

.....

.....

.....

.....

Com es tria la Mesa del Parlament?

.....

.....

.....

Com s'investeix el president o presidenta de la Generalitat des del Parlament?

En una sessió del Parlament els diputats escullen la persona que presidirà la Generalitat de Catalunya. Aquesta sessió s'anomena «sessió d'investidura».

Què és la sessió d'investidura?

En aquesta sessió el president o presidenta del Parlament proposa una de les persones membres del Parlament per presidir la Generalitat de Catalunya.

Qui pot ser candidat o candidata a la presidència de la Generalitat?

Les úniques persones que, tal com diu l'Estatut, poden ser candidates a la presidència de la Generalitat són els diputats al Parlament de Catalunya.

Com es desenvolupa la sessió d'investidura?

Un cop el president o presidenta del Parlament proposa la persona candidata a presidir la Generalitat, aquesta exposa el seu programa de govern. A continuació, intervenen els representants dels diversos grups parlamentaris i, després d'una última intervenció del candidat o candidata, es fa la votació.

Com es vota el candidat o candidata a la presidència de la Generalitat?

La votació de la persona candidata es fa mitjançant una votació anomenada «votació per crida». En aquesta forma de votació, una persona d'entre els secretaris de la Mesa va dient, en veu alta, el nom i els cognoms dels diputats i aquests, aixecant-se, responen en veu alta: «sí», «no» o «abstenció», expressant així, «per crida», el seu vot pel candidat o candidata. Per ser escollit per presidir la Generalitat cal obtenir, en primera votació, els vots de la majoria absoluta de la cambra (seixanta-vuit vots favorables) o en segona votació, els vots de la majoria simple.

Qüestions:

Què és la sessió d'investidura? Què s'hi fa?

Quins grups parlamentaris i quines persones van intervenir en la darrera sessió d'investidura?

Qui es va escollir per presidir la Generalitat i quin va ser el resultat de la votació?

Com és el Parlament?

Els òrgans del Parlament

La Mesa

De la mateixa manera que als centres educatius hi ha una direcció formada per les persones responsables de dirigir-lo i que aquestes persones ho han de fer d'acord amb el que diuen les lleis i les normes del centre perquè aquest pugui fer bé la seva feina, que és educar, la Mesa del Parlament és qui dirigeix el Parlament amb la finalitat que els membres de la cambra, els diputats, puguin fer bé la seva tasca de representants del poble de Catalunya. Així, diem que la Mesa és l'òrgan rector col·legiat del Parlament.

Quines persones formen la Mesa del Parlament?

La Mesa del Parlament és constituïda per un president o presidenta, que dirigeix la Mesa i representa el Parlament, dos vicepresidents, que substitueixen el president o presidenta quan és necessari, i quatre secretaris, que supervisen i autoritzen les actes de les sessions del Parlament i fan les altres funcions que els encomanin el president o presidenta i la Mesa.

Quines persones formen actualment la Mesa del Parlament?

L'actual Mesa del Parlament és constituïda per:

El president: Ernest Benach i Pascual.

Els dos vicepresidents: Higini Clotas i Cierco i Lluís M. Corominas i Díaz.

Els quatre secretaris: Lídia Santos i Arnau, Antoni Castellà i Clavé, Jordi Miralles i Conte, i Rafel Luna i Vivas.

Qüestions:

Per què creus que el Parlament necessita una Mesa? Quina és la seva tasca fonamental?

El Reglament del Parlament, a l'apartat 3 de l'article 29, estableix les funcions de la Mesa. Explica'n algunes.

Com pren les decisions la Mesa del Parlament? (Per fer-ho pots consultar l'article 34 del Reglament del Parlament.)

Quines persones constitueixen actualment la Mesa del Parlament? Quina és la funció d'aquest òrgan?

La Junta de Portaveus

Qui són els portaveus?

Com ja deus saber, a les eleccions a diputats del Parlament es presenten ciutadans de Catalunya i ho fan agrupats en partits polítics o en coalicions electorals (que és el nom que reben les agrupacions de més d'un partit polític). Un cop escollits els candidats, aquests en el Parlament s'agrupen en grups parlamentaris. Cada grup parlamentari té una persona que el presideix i una persona que n'és portaveu.

Que és la Junta de Portaveus?

És l'òrgan del Parlament format pels portaveus de cada grup parlamentari i presidit per la persona que presideix el Parlament. També assisteixen a les sessions de la Junta de Portaveus un dels secretaris del Parlament i el secretari o secretària general. També hi poden prendre part la resta de membres de la Mesa, una persona representant del Govern i, acompanyant la persona que fa de portaveu, un membre o una membre més de cada grup parlamentari.

Quines funcions té la Junta de Portaveus?

La Junta de Portaveus decideix:

- a) L'ordenació dels debats i la tasca del Parlament, tot establint els criteris que els han de regir.
- b) La comissió del Parlament que ha de tramitar, en cada cas, els projectes o les proposicions de llei.
- c) El nombre de diputats que formen cada comissió.
- d) La manera d'assignar els escons que ha d'ocupar cada grup parlamentari al Saló de Sessions.

Com es vota a la Junta de Portaveus?

A la Junta de Portaveus el vot es diu que és «ponderat», que vol dir que el vot de cada portaveu equival al nombre de diputats que té el seu grup parlamentari.

Qüestions:

Quins grups parlamentaris hi ha al Parlament de Catalunya? Qui són els portaveus i les persones que els presideixen?

Quin nombre de vots té cadascun dels portaveus dels diversos grups parlamentaris?

Cada quant s'ha de reunir com a mínim la Junta de Portaveus? (Recorda que el Reglament del Parlament estableix totes aquestes qüestions.)

El Ple del Parlament de Catalunya

Què és el Ple del Parlament?

El Ple del Parlament és la reunió de tots els diputats del Parlament de Catalunya.

Quines funcions té el Ple del Parlament?

Un cop constituït, el primer que fa el Ple és elegir la Mesa del Parlament, que és l'òrgan rector del Parlament. Fet això, elegeix d'entre els seus membres —els diputats— el president o presidenta de la Generalitat i aprova el programa de govern que la persona elegida ha presentat. És a dir, primer crea el Govern i després també en controla i n'impulsa l'acció.

El Ple té la funció de legislar: és l'òrgan que pot aprovar els dictàmens presentats per les comissions i fer-los lleis. També aprova els pressupostos i pot presentar propostes legislatives d'àmbit estatal.

Com s'organitzen els diputats en el Parlament?

Els candidats al Parlament es presenten en les llistes electorals de diferents partits polítics o coalicions. Un cop elegits com a representants del poble, és a dir, com a diputats, aquests s'agrupen en grups parlamentaris.

Així, un grup parlamentari és format pel conjunt de diputats d'un partit polític o d'una coalició electoral que ha obtingut un mínim de cinc representants.

Qüestions:

Què és el Ple del Parlament? Quantes persones el componen?

.....

.....

.....

Quines qüestions s'han tractat en el Ple del Parlament darrerament?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Indica els grups parlamentaris que hi ha actualment i el nombre de membres de cada grup.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

La Diputació Permanent

Hi ha èpoques en què el Ple del Parlament no es pot reunir, per exemple quan el president o presidenta l'ha dissolt, en els períodes entre legislatures o en períodes de vacances parlamentàries. En aquests casos, les funcions més essencials i pròpies del Parlament són exercides per la Diputació Permanent. Quan el Ple es torna a reunir, la Diputació Permanent ha de donar-li compte de les decisions que ha pres.

Què és la Diputació Permanent?

La Diputació permanent és qui vetlla pels poders de la cambra quan no és període de sessions i qui pot convocar el Ple del Parlament.

Quin és el període de vacances parlamentàries?

Diem que hi ha vacances parlamentàries en els períodes que no hi ha sessions. Els períodes de sessions són de l'1 de setembre al 31 de desembre i del 15 de gener al 31 de juliol. Així doncs, els períodes de vacances parlamentàries són de l'1 al 14 de gener i de l'1 al 31 d'agost.

Com fa la feina el Parlament en el període de vacances?

Quan hi ha vacances parlamentàries el Ple del Parlament no es reuneix, però com que l'activitat del país no s'atura pas, el Parlament tampoc no ho pot fer: poden sorgir incidències o problemes que facin necessari que el Parlament prengui decisions. Per aquest motiu, encara que el Ple del Parlament no es reuneixi, sí que ho pot fer la Diputació Permanent per prendre les decisions parlamentàries que consideri adequades.

Qui integra la Diputació Permanent?

La Diputació Permanent és integrada per 23 diputats. Aquests diputats són designats pels grups parlamentaris en la mateixa proporció de diputats que té cada grup parlamentari en el Ple del Parlament. Així, en la legislatura actual, a la Diputació Permanent hi ha els següents representants de cada grup parlamentari:

GRUP PARLAMENTARI DE CONVERGÈNCIA I UNIÓ	8
GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES - CIUTADANS PEL CANVI	6
GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	4
GRUP PARLAMENTARI D'INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS - ESQUERRA UNIDA I ALTERNATIVA	2
GRUP MIXT	1

El president de la Diputació Permanent és el mateix que el del Parlament (Ernest Benach i Pascual) i la Mesa de la Diputació Permanent, que és l'òrgan

que s'encarrega de dirigir-ne les reunions, és constituïda pel president (Ernest Benach i Pascual), un vicepresident (Higini Clotas i Cierco) i dos secretaris (Jordi Miralles i Conte i Antoni Castellà i Clavé).

Qüestions:

Que és la Diputació Permanent?

Quins són els períodes de vacances?

Qui forma la Mesa de la Diputació Permanent?

Qui són els altres membres de la Diputació Permanent?

Explica algun esdeveniment que pugui passar a l'estiu que faci que es reuneixi la Diputació Permanent.

Què fa el Parlament?

Per què diem que la primera funció de la cambra és la funció electiva?

El Parlament té, fonamentalment, la funció de legislar, però per dur a terme aquest tasca ha de desenvolupar altres funcions que li permetin una bona organització; una d'aquestes funcions és l'electiva.

Què és la funció electiva?

Aquesta funció és la facultat que té el Parlament d'escollir algunes persones per a uns càrrecs determinats.

Quines persones elegeix el Parlament?

El Parlament elegeix la Mesa del Parlament, les meses de les comissions i el president o presidenta de la Generalitat. També elegeix els senadors que representen la Generalitat al Senat, a Madrid. Aquestes eleccions permeten als diputats posar en funcionament tots els òrgans que els possibilitaran debatre i aprovar les lleis.

El Parlament elegix altres càrrecs?

El Parlament també té reconegut el poder d'elegir qui farà d'interlocutor o interlocutora amb els ciutadans o amb altres institucions de l'Estat. D'acord amb aquesta prerrogativa, també elegix la persona que ha d'exercir de síndic o síndica de greuges de Catalunya i els membres del Parlament que han de defensar les proposicions de llei que el Parlament presenta al Congrés dels Diputats, a Madrid.

A més, les lleis de Catalunya encomanen al Parlament l'elecció de la totalitat o d'una part dels membres de les institucions més importants de la Generalitat (el Consell de Garanties Estatutàries, la Sindicatura de Comptes, el Síndic de Greuges i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya) i d'altres organismes, principalment quan han de reflectir el pluralisme social i polític (el Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, els consells socials de les universitats, entre d'altres).

Qüestions:

Quines funcions té el Parlament de Catalunya?

A quina activitat fa referència la funció electiva del Parlament?

Quines persones pot elegir i nomenar el Parlament?

Dels càrrecs que el Parlament elegix, quins serveixen per organitzar-se internament i quins són de representació en altres institucions?

La funció legislativa

El Parlament duu a terme diverses funcions i una de molt important és la de legislar, és a dir, fer les lleis. De la tasca parlamentària de fer lleis, en diem «funció legislativa» del Parlament, per això diem que el Parlament és el «poder legislatiu» i el separem del «poder executiu» que té el Govern i del «poder judicial» que tenen els tribunals.

Què és una llei?

Les lleis són les normes jurídiques que regulen les activitats dels ciutadans.

Qui pot presentar una iniciativa perquè es faci una llei?

Poden presentar una iniciativa legislativa: el Govern, els grups parlamentaris, cinc o més diputats, els ajuntaments, els òrgans polítics representatius de les demarcacions supramunicipals i els ciutadans mitjançant la iniciativa legislativa popular.

Qui fa les lleis?

El Parlament és qui fa les lleis. I les inicia o bé a partir dels «projectes de llei» (que són propostes de llei que elabora el Govern) o bé a partir de les «proposicions de llei» (que són propostes de llei que redacten altres persones o institucions).

Com es fan les lleis?

Després de ser presentats al Parlament, els projectes de llei o les proposicions de llei són debatuts en la seva totalitat en el Ple. Si no són rebutjats, s'estudien en comissió i en ponència i, finalment, es presenten al Ple. Si el Ple els vota favorablement, són transformats en lleis.

La comissió i la ponència són grups reduïts de diputats que, en el moment de fer la llei, elaboren els informes de les ponències o els dictàmens de la comissió que són debatuts per fer les lleis.

Qüestions:

Qui pot dir que es faci una llei?

.....

.....

.....

.....

Qui pot fer una llei?

Com es fa una llei?

El Reglament del Parlament

El 2005 es va aprovar la Proposta de reforma del Reglament del Parlament. El Reglament del Parlament és la norma que estableix l'organització i el funcionament interns del Parlament de Catalunya.

Quina funció té el Reglament el Parlament?

De la mateixa manera que tots els centres escolars tenen unes normes que indiquen els drets i els deures de cadascú, el que es pot fer i el que no es pot fer, i quan i com s'han de fer algunes coses, el Reglament del Parlament estableix les normes d'actuació dels diputats i diputades i dels òrgans parlamentaris.

Quines qüestions principals tracta el Reglament del Parlament?

El Reglament del Parlament tracta de les qüestions següents: en primer lloc, de la constitució del Parlament; en segon lloc, dels drets i els deures dels diputats; en tercer lloc, de l'organització de la cambra, i en quart lloc, del funcionament de la institució.

En la part que tracta de l'organització, el Reglament del Parlament estableix l'existència dels òrgans següents: els grups parlamentaris, la Junta de Portaveus, la Mesa del Parlament, les comissions, el Ple i la Diputació Permanent.

En l'apartat que fa referència al funcionament intern del Parlament s'indica com s'han de fer els debats, com s'adopten els acords, com es fan les lleis, com es fa el control de les actuacions del Govern i com s'hi dóna impuls.

Qüestions:

Per què cal que el Parlament tingui un reglament? Quines funcions té aquest reglament?

.....

.....

.....

.....

.....

Quins són els drets i els deures dels diputats?

.....

.....

.....

.....

Explica quina funció fa algun dels òrgans del Parlament. Quin és l'òrgan rector de la cambra i qui són els seus membres?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

La reforma de l'Estatut

Segurament ja deus saber que el Parlament va aprovar, el 2005, un text de reforma de l'Estatut d'autonomia; que aquest text es va debatre, a Madrid, al Congrés del Diputats i al Senat, i que el text aprovat per les Corts Generals va ser votat en referèndum i acceptat pels catalans.

Què és l'Estatut d'autonomia?

L'Estatut d'autonomia és la llei que ens diu com és i com s'organitza Catalunya. L'Estatut i la Constitució són les lleis bàsiques i principals de Catalunya.

Com s'ha de reformar l'Estatut?

El text de l'anterior Estatut ja deia, en el títol IV, com s'havia d'actuar per reformar-lo. L'Estatut actual també estableix, en el títol VII, el procediment que cal seguir per dur-ne a terme una reforma del text.

Quins passos es van seguir per reformar l'anterior Estatut d'autonomia del 1979?

Per reformar l'anterior Estatut, el primer que es va fer, l'any 2004, va ser promoure'n la iniciativa al Parlament de Catalunya i nomenar la ponència que havia d'elaborar un nou text. El 2005 va començar a treballar en el text de la Proposta de reforma de l'Estatut. Posteriorment, la Ponència de l'Estatut, un grup reduït de diputats, va elaborar un text, l'informe de la Ponència, que es va debatre novament en un grup més ampli de parlamentaris, la Comissió de l'Estatut, la qual va elaborar el dictamen de la Comissió. Finalment, tots els diputats del Parlament, el 30 de setembre de 2005, van aprovar per majoria un text de proposta de reforma de l'Estatut.

Què es va fer després amb aquesta Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya?

El Parlament de Catalunya va trametre aquest text de proposta de reforma de l'Estatut a les Corts Generals, a Madrid. La Proposta de reforma de l'Est-

tut es va debatre a les Corts: primer es va debatre al Congrés dels Diputats i posteriorment, al Senat. Aquestes institucions espanyoles van aprovar un text que, perquè fos aprovat definitivament, havia de ser votat afirmativament, en una votació que es diu «referèndum», per la majoria dels catalans, que així ho van fer al juny del 2006.

Qüestions:

Què consideres més important de l'actual Estatut?

Quins passos es van fer per aprovar un nou text de l'Estatut?

Indica alguns dels canvis que van fer les Corts Generals respecte al text que s'havia aprovat al Parlament.

La iniciativa legislativa popular

Què és la iniciativa legislativa popular?

La iniciativa legislativa popular és el mecanisme que permet que els ciutadans de Catalunya puguin proposar lleis perquè siguin debatudes i aprovades, o no, pel Parlament de Catalunya.

Qui pot impulsar una iniciativa legislativa popular?

Poden impulsar una iniciativa legislativa popular un conjunt de persones, entre les quals hi ha les que «promouen» la iniciativa, que constitueixen la «comissió promotora», i les persones que, amb la seva signatura, mostren el seu acord amb la iniciativa.

Sobre quines qüestions es poden presentar iniciatives legislatives populars?

Es poden presentar iniciatives referides a les matèries sobre les quals el Parlament de Catalunya pot legislar i que l'Estatut no reserva a la iniciativa dels parlamentaris o del Govern.

Quines persones poden donar suport a una iniciativa legislativa popular?

Les persones que poden donar-hi suport han de tenir més de setze anys i ser catalanes o bé estar domiciliades en el padró d'algun municipi de Catalunya i complir algun d'aquests requisits: tenir la nacionalitat espanyola, ser ciutadans europeus o d'uns països determinats o residir legalment a Espanya.

Com es presenta una iniciativa legislativa popular i com es recullen les signatures?

Cal presentar el text de la proposta en el format de redacció que tenen les lleis. Abans de recollir les signatures, cal que la Mesa del Parlament admeti a tràmit la proposta. La recollida de signatures ha de complir una sèrie de condicions que en garanteixin la validesa.

Qui aprova les lleis que s'originen mitjançant la iniciativa popular?

L'única institució que pot aprovar lleis és el Parlament reunit en sessió plenària. És a dir, solament els diputats poden aprovar les lleis. La recollida de signatures mai no suposa l'aprovació d'una llei.

Qüestions:

Qui pot iniciar una iniciativa legislativa popular?

Des de quina edat els catalans poden donar suport a una iniciativa legislativa popular?

Quines qüestions cal tenir en compte en el moment de realitzar una iniciativa legislativa popular?

Qui pot convertir una iniciativa legislativa popular en una llei?

La funció de creació, control i impuls de l'acció política i de govern

El Parlament no només elegeix el president o presidenta de la Generalitat, sinó que controla la tasca del Govern i dóna impuls a l'acció de governar.

Com es duu a terme la funció de creació, control i impuls de l'acció política i de govern?

El Ple del Parlament elegeix la persona que ha de presidir la Generalitat. El control de l'acció política i de govern es fa, principalment, amb els debats generals, les propostes i les interpel·lacions; i l'impuls de l'acció de govern es duu a terme, entre altres mecanismes, amb les preguntes i les sessions informatives dels membres del Govern a les reunions de les comissions.

Què són el debat d'investidura i els debats generals?

El debat d'investidura és la sessió del Parlament en què els seus membres elegixen la persona que presidirà la Generalitat i n'aproven el programa de govern. El debat de política general, que habitualment es fa un cop l'any, és la sessió en què es discuteix la tasca general del Govern. Un cop fet aquest debat es vota una resolució amb què el Parlament fixa les directrius de l'acció de govern.

Què són les preguntes?

Les preguntes són una de les tècniques habituals per exercir el control sobre l'acció de govern. Les preguntes poden tenir resposta oral o bé escrita.

Les preguntes orals es responen en el plenari o en les comissions. Destaquen les que els diversos grups parlamentaris han de fer en cada ple ordinari al president o presidenta de la Generalitat.

Què són les interpel·lacions i les mocions?

La interpel·lació és la manera amb què els diputats o els grups parlamentaris requereixen explicacions sobre els motius o els propòsits d'alguna actuació del Govern. Les interpel·lacions poden donar lloc a una moció, que se sotmet a votació i que expressa la posició del Ple del Parlament sobre la qüestió debatuda.

Qüestions:

Com es crea, es controla i s'impulsa l'acció política i de govern?

.....

.....

.....

Busca i escriu alguna de les preguntes que s'hagin fet en una sessió plenària al president de la Generalitat.

.....

.....

.....

Quan es fan, en els plens ordinaris, les preguntes al president o presidenta de la Generalitat?

.....

.....

Redacta una interpel·lació a una persona membre del Govern.

.....

.....

El debat de política general

Què és el debat de política general?

És una reunió del Ple del Parlament en què el president o presidenta de la Generalitat i els diputats dels diversos grups parlamentaris parlen de la situació de Catalunya i presenten resolucions sobre com ha de ser l'acció de govern a partir d'aquell moment.

Quines funcions té el debat de política general?

Entre les diverses funcions parlamentàries, hi ha tres funcions que fan referència directa al Govern i a la seva acció. Entre aquestes funcions del Parlament hi ha la creació del Govern (el Parlament elegix el president o presidenta de la Generalitat), el control del Govern (el Parlament fa el seguiment de l'acció del Govern) i l'impuls de l'acció política i de govern (el Parlament fa propostes que, un cop votades, el Govern ha de complir obligatòriament). En el debat de política general s'exerceixen principalment dues de les funcions del Parlament: el control del Govern i l'impuls de la seva acció.

Com es fa el debat de política general?

En primer lloc, hi intervé el president o presidenta de la Generalitat i, després, hi intervenen els diputats dels diversos grups parlamentaris. Un cop acabades aquestes intervencions, els grups parlamentaris presenten propostes de resolució perquè siguin votades pels membres del Parlament. Si s'aproven, el Govern ha d'actuar d'acord amb el que diuen aquestes resolucions.

Qüestions:

Què és el debat de política general? Quines funcions té?

Quines qüestions creus que són les més importants per a Catalunya en aquests moments?

Pots dir quin és el contingut d'alguna resolució del debat de política general?

La Llei de pressupostos

Abans d'acabar l'any al Parlament es fa el debat de la Llei de pressupostos. Aquesta llei indica al Govern com ha de gastar els diners de la Generalitat.

Quin és l'origen dels diners de la Generalitat?

Aquests diners vénen de les declaracions de renda i dels impostos que paguem tots els habitants de Catalunya. Per exemple, cada cop que comprem alguna cosa, quan paguem no solament paguem el que comprem sinó que en el preu s'inclouen uns diners de més per tal que l'Estat pugui pagar el que costa fer hospitals, escoles, carreteres, etc.

Com es fa la Llei de pressupostos?

El conseller d'economia presenta aquesta llei en nom del Govern. Quan es presenta s'anomena «projecte de llei», ja que no es converteix en llei fins que en una sessió plenària els diputats l'han aprovat. Per fer la Llei de pressupostos se segueixen els passos següents:

Primer. El projecte de llei es presenta al Ple del Parlament, on es debat conjuntament amb les esmenes a la totalitat (modificacions que presenten els grups parlamentaris a tot el text presentat). Un cop fet el debat, es voten el text i les esmenes, i si el text no és rebutjat passa a una altra fase.

Segon. Els diputats de la Comissió d'Economia, Finances i Pressupost elaboren esmenes a parts del text que els sembla que s'han de millorar, redacten un dictamen amb tot el que han decidit canviar, treure o afegir al text original, i presenten aquest dictamen al Ple.

Com treballa el Parlament?

Els diputats que pertanyen als diferents grups parlamentaris del Parlament treballen repartint-se les tasques per territoris i per temes. El repartiment de tasques per temes està relacionat habitualment amb les comissions del Parlament.

Els grups parlamentaris

Què és un grup parlamentari?

Un grup parlamentari és una agrupació de diputats d'un mateix partit polític o coalició electoral que té la funció de convertir el seu programa polític en iniciatives parlamentàries i en programa de govern. Per formar un grup parlamentari cal tenir un mínim de cinc diputats, que han de ser del mateix partit o coalició electoral.

Quants grups parlamentaris hi ha actualment?

En l'actual vuitena legislatura, al Parlament hi ha els grups parlamentaris següents: Grup Parlamentari de Convergència i Unió, Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa i Grup Mixt.

Quants representants té cada grup parlamentari?

GRUP PARLAMENTARI DE CONVERGÈNCIA I UNIÓ	48
GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES - CIUTADANS PEL CANVI	37
GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	21
GRUP PARLAMENTARI D'INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS - ESQUERRA UNIDA I ALTERNATIVA	14
GRUP MIXT	3

Què és el Grup Mixt?

Per tenir grup parlamentari cal tenir cinc o més diputats. Si un partit o coalició no té més de cinc representants, els seus membres formen part del Grup Mixt. Si un diputat o una diputada se separa d'un grup també s'integra en el Grup Mixt.

Qüestions:

Quins grups parlamentaris hi ha actualment al Parlament?

Quants diputats cal tenir per poder formar un grup parlamentari propi?

Quins grups parlamentaris del Parlament de Catalunya tenen origen en coalicions i quins en partits?

Els grups parlamentaris tenen una persona que els presideix i una que n'és portaveu. Quins són, en el moment actual, aquests diputats?

Les comissions

Els diputats del Parlament de Catalunya s'organitzen en comissions per dur a terme la seva tasca parlamentària.

Què és una comissió?

Les comissions són els grups reduïts de diputats en què es basa el treball parlamentari. Són integrades per un nombre de diputats proporcional al nombre de membres que té cada grup parlamentari. El treball de cada comissió és dirigit per una mesa, composta d'una presidència, una vicepresidència i una secretaria. Les presidències de les comissions són distribuïdes per la Mesa del Parlament proporcionalment entre els diversos grups parlamentaris, els quals proposen un candidat o candidata, que ha d'ésser ratificat per la comissió. El vicepresident o vicepresidenta i el secretari o secretària són elegits directament per la comissió, tot respectant una certa proporcionalitat.

Quines comissions hi ha?

Les comissions poden ser legislatives o específiques.

Les comissions legislatives tracten àmbits d'actuació del Govern, com l'economia, les finances i el pressupost; la política cultural; l'educació i les universitats; la salut; el medi ambient i l'habitatge; el benestar i la immigració; la política territorial, i l'agricultura, la ramaderia i la pesca, entre d'altres. Les comissions específiques tracten aspectes més concrets de la societat, com la situació de les persones amb discapacitat, les polítiques de joventut o els drets de les dones.

Quina és la funció de les comissions?

Les comissions legislatives tenen la funció principal d'elaborar lleis i altres textos legislatius. Les persones que formen part de les comissions específiques elaboren estudis sobre assumptes que afecten la societat catalana o d'interès públic que siguin competència de la Generalitat, i fan el seguiment i el control de les actuacions i les polítiques públiques del Govern de la Generalitat.

Qüestions:

Què és una comissió del Parlament de Catalunya?

.....

.....

.....

Quins tipus de comissions hi ha al Parlament de Catalunya?

Indica el nom, la composició i la feina feta per alguna de les comissions del Parlament.

La Comissió del Síndic de Greuges

La Comissió del Síndic de Greuges és una de les tres comissions del Parlament creades per llei; les altres dues són la Comissió de la Sindicatura de Comptes i la Comissió de Control de l'Actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

Què fa la Comissió del Síndic de Greuges?

La Comissió del Síndic de Greuges coordina i regula les relacions del Parlament amb el Síndic de Greuges. També prepara les intervencions del síndic o síndica de greuges en el Ple i treballa d'una manera permanent sobre les qüestions que exposa cada cop que hi intervé.

Què fa el Síndic de Greuges?

El Síndic de Greuges és una de les institucions que integren la Generalitat. Atén les queixes de totes les persones que se senten desateses per l'Administració i té les funcions de defensar els drets i les llibertats que la Constitució i l'Estatut reconeixen als ciutadans i de supervisar l'activitat de l'Administració local i la dels organismes públics que en depenen. Cada any el síndic o síndica de greuges informa el Ple del Parlament sobre el seu treball. També presenta informes extraordinaris sobre alguna matèria específica que considera important o urgent.

El síndic o síndica de greuges té una persona adjunta per a la defensa dels drets dels infants, que s'encarrega, per delegació del Síndic, de vetllar pel respecte i la defensa dels drets dels menors.

Quines qüestions ha tractat la Comissió del Síndic de Greuges?

Entre altres temes, la Comissió del Síndic de Greuges ha tractat qüestions com la gestió municipal de l'empadronament d'immigrants, un informe sobre els sistemes penitenciaris europeus i un informe sobre la protecció a la infància en situació d'alt risc social.

Qüestions:

Què és la institució del Síndic de Greuges?

.....

.....

.....

.....

Per què hi ha una Comissió del Síndic de Greuges al Parlament?

.....

.....

.....

El Síndic de Greuges pot atendre persones que no siguin catalanes?

.....

Taller «El nostre Estatut»

Descripció del taller

Amb aquest taller, que pot tenir una durada aproximada de dues hores, els estudiants aprofundeixen en el coneixement de l'Estatut d'autonomia.

Aquest exercici està pensat per donar èmfasi als aspectes següents:

Primer. Els conceptes clau: aquells que han destacat políticament en el marc de les negociacions de l'Estatut i que permeten, alhora, que els estudiants tinguin més eines per conèixer com funciona la relació de representació entre Catalunya i l'Estat i com funciona l'exercici de la ciutadania a Catalunya. Es destaquen idees com les d'estat, nació, dret al vot, ciutadania o residència.

Segon. El contingut de l'Estatut: es preveu que els estudiants acabin el taller amb més coneixements sobre el text estatutari.

Podeu estructurar el taller en dos moments diferents: una primera sessió que permeti l'estudi de l'Estatut i una segona que, mitjançant una simulació, garanteixi el coneixement tècnic de la funció electiva del Parlament.

Primera sessió

Us proposem treballar el text de la *Llei orgànica 6/2006, del 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya* (DOGC 4680 - 20.7.2006) consultant-la a www.parlament.cat, i aprofundir-hi seguint el qüestionari que trobareu al final d'aquest taller.

Com veureu, el qüestionari es converteix en una eina eficaç per destacar aspectes relatius al sistema de representació i autonomia que tenim a Catalunya.

Segona sessió

Primer. Feu una simulació de votacions per triar un Parlament fictici de vuit representants.

Constituiu cinc meses electorals amb un president o presidenta que serà l'encarregat de donar els resultats electorals del seu col·legi electoral simulat.

Elaboreu un total de quatre-centes paperetes amb els noms de sis partits o coalicions diferents (partit A, coalició B, partit C, partit D, coalició E i partit F), de manera que el nombre de paperetes sigui diferent entre ells, com passa en la realitat (a tall d'exemple podeu fer la distribució següent: partit A: 124 paperetes; coalició B: 108; partit C: 66; partit D: 42; coalició E: 36, i partit F: 24 paperetes).

Barregeu i distribuïu les paperetes entre les cinc meses electorals perquè facin el recompte dels vots que els electors simulats han atorgat a cada partit o coalició (cal que tingueu en compte el factor dels vots nuls, és a dir, les paperetes que estiguin esmenades o que tinguin algun escrit no són vàlides, són nul·les).

El president o presidenta de cada mesa electoral ha de donar els resultats de les votacions.

A continuació escriviu el nombre de vots de cada partit o coalició a les caselles de la taula que trobareu després del qüestionari, al «sistema majoritari» i al «sistema proporcional aplicant la regla d'Hondt» (güieu-vos pel cas pràctic sobre l'aplicació de la regla d'Hondt que trobareu a continuació): us permetrà veure la diferència entre els dos sistemes de càlcul electoral.

Segon. Formuleu preguntes als diputats del Parlament de Catalunya.

Podeu fer fins a cinc preguntes i enviar-les per correu electrònic a un diputat o diputada del Parlament de Catalunya.

Per formular les preguntes cal que tingueu molt en compte el que diu el *Reglament del Parlament de Catalunya* al respecte, en la *Secció Cinquena. Les preguntes. Article 141.3*: «No s'admeten les preguntes en interès privat exclusiu de qui les formula o de qualsevol persona singularitzada, ni tampoc les preguntes que facin una consulta de caràcter estrictament jurídic; les preguntes que es refereixen a una persona física o jurídica només es poden admetre a tràmit si l'activitat de la persona esmentada té transcendència pública en l'àmbit de la Generalitat. No es poden admetre a tràmit les preguntes que contenen **expressions ofensives** per a la **dignitat de les persones** o que en **menysten els drets.**»

Trobareu les adreces electròniques dels diputats al web del Parlament de Catalunya: www.parlament.cat.

Cas pràctic de l'aplicació de la regla d'Hondt

Aquest cas pràctic us permetrà veure les diferències entre el sistema electoral majoritari i el sistema electoral proporcional.

El sistema proporcional que us proposem és el mateix que s'usa a Catalunya i que es coneix amb el nom de regla d'Hondt («d'Hondt» és el cognom del polític i matemàtic belga Victor d'Hondt, que va crear aquest sistema).

Per aplicar la regla d'Hondt a la simulació que us suggerim en aquest taller cal, primer de tot, escriure els resultats de les votacions a la primera fila, corresponent al número 1, i a les caselles corresponents a cada partit o coalició. A continuació cal dividir-ne el nombre per 2, per 3, per 4, per 5..., fins arribar a 8, i posar-lo a la casella corresponent.

En l'exemple que us hem proposat, quedaria així:

SISTEMA PROPORCIONAL	PARTIT A	COALICIÓ B	PARTIT C	PARTIT D	COALICIÓ E	PARTIT F
1	124	108	66	42	37	23
2	62	54	33	21	18,5	11,5
3	41,3	36	22	14	12,3	7,6
4	31					
5	24,8					
6	20,6					
7	17,71					
8	15					

Prenent els números més alts que apareixen a les caselles fins arribar als vuit diputats que han de compondre aquest Parlament fictici, la distribució dels escons resta de la manera següent:

- 3 diputats del Partit A
- 2 diputats de la Coalició B
- 1 diputat o diputada del Partit C
- 1 diputat o diputada del Partit D
- 1 diputat o diputada de la Coalició E
- (El partit F no ha tret cap representant)

Qüestions:

Què és Catalunya?

.....

.....

El nostre país té una forma d'organització política fonamentada en el govern del poble, és a dir, en la democràcia. D'on emanen, doncs, els poders de la Generalitat?

.....

.....

.....

Quines persones tenen la condició de catalans?

Què integra la Generalitat?

Què representa el Parlament?

Què fa el Parlament?

Llegeix els apartats 1 i 2 de l'article 56 de l'Estatut d'autonomia i, un cop fet això, indica què volen dir els adjectius següents referits al vot:

a. Universal

b. Lliure

c. Igual

d. Directe

e. Secret

f. Proporcional

Al territori de Catalunya hi ha llengües pròpies? Hi ha diverses llengües oficials?
És obligatori el coneixement d'algunes d'aquestes llengües?

Catalunya té capital? Si en té, hi ha algunes institucions que tinguin seu a la capital?

Catalunya té símbols nacionals? Si en té, pots dir quins són?

El president o presidenta de la Generalitat ha de ser diputat o diputada. Qui l'escull?

Es poden jutjar els diputats per les opinions que fan en l'exercici de les seves funcions?

Els diputats estan obligats a fer allò que els diu el seu grup parlamentari?

.....

Es pot proposar la reforma de l'Estatut? Si es pot, qui pot fer-ho i com?

.....

.....

.....

Taula per a l'anotació dels resultats de les votacions de les vostres eleccions. Pràctica sobre la diferència entre els dos sistemes de càlcul electoral.

RESULTAT ESCRUTINI	PARTIT A	COALICIÓ B	PARTIT C	PARTIT D	COALICIÓ E	PARTIT F
VOTS DE LA MESA						
VOTS TOTALS						

Sistema majoritari

SISTEMA MAJORITARI	PARTIT A	COALICIÓ B	PARTIT C	PARTIT D	COALICIÓ E	PARTIT F
VOTS						
REPRESENTANTS (8)						

Sistema proporcional aplicant la regla d'Hondt

SISTEMA PROPORCIONAL	PARTIT A	COALICIÓ B	PARTIT C	PARTIT D	COALICIÓ E	PARTIT F
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

Els quaderns del Parlament

1. Quadern de primària
2. Quadern d'educació secundària obligatòria (ESO)
3. Quadern de batxillerat i cicles formatius
4. Quadern d'estudis superiors
5. som/parlament.cat
6. Els drets dels infants
7. Guia del professorat
8. Quadern d'exercicis de primària
9. Quadern d'exercicis de secundària

